

Hidroenergetski projekti u zaštićenim područjima na Balkanu

Sažetak

Studija je mapirala sve planirane hidroenergetske projekte u zaštićenim područjima na Balkanu. U studiji su obrađeni podaci za 1640 hidroelektrana na Balkanu. Mapirali smo sve hidroelektrane u zaštićenim područjima koje imaju kapacitet iznad 1MW. Za posebna područja mapirane su i male hidroelektrane (kapacitet ispod 1MW) – određene nacionalne parkove i područja na koja je usmjerena naša kampanja – nacionalni park Mavrovo u Makedoniji, nacionalni parkovi u Albaniji te staništa mladice u rijeci Savi te u Srbiji.

Na području koje je mapirala ova studija nalazi se 51 nacionalni park te 64 Ramsar područja/rezervata biosfere/mjesta svjetske baštine. U gustoj mreži zaštićenih područja su i Natura 2000 područja u SLO/HR/BG i GR te strogo zaštićeni nacionalni rezervati u ne-članicama EU. Nažalost, u BA/RS/ME/KV/MK i AL I dalje su brojna područja nedovoljno zaštićena.

Zaštićena područja u studiji su podijeljena u 5 skupina te se preklapaju sa podacima o hidroelektranama. Neki hidroenergetski projekti ulaze u više kategorija. Međutim, za ukupni rezultat, eliminirali smo dvostruko brojanje, tako da se projekti broje samo u najvišoj kategoriji. Rezultati su kao što slijedi:

1. Nacionalni parkovi: 113 (7%),
2. Ramsar/Rezervat biosphere/Mjesto svjetske baštine: 23 (1%),
3. Natura 2000: 131 (8%),
4. Strogo zaštićena nacionalna područja: 268 (16%),
5. Druga zaštićena područja: 282 (17%).

Podaci pokazuju da unutar postojećih strogo zaštićenih područja postoje planovi za izgradnju 535 hidroelektrana na Balkanu, a od toga je 113 hidroelektrana planirano unutar samih nacionalnih parkova. Uz to, 282 hidroelektrane (17%) se planiraju u drugim područjima slabijeg statusa zaštite. Ukupno, 817 ili 49% planiranih hidroelektrana se nalazi u zaštićenim područjima.

Rezultati pokazuju da postoji vrlo visok pritisak izgradnje hidroelektrana na zaštićena područja. Izgradnja hidroelektrana u strogo zaštićenim područjima nije iznimka nego pravilo. U područjima s najvišim statusom zaštite i male hidroelektrane nisu prihvatljive kao održivo rješenje.